

Grundläggande svenska för grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, II

Basic Swedish for Teachers Working in Grades 4 to 6, II

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: 114658

Version: 1.1

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2014-03-26

Gäller från: VT 2014

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska (G1F), Svenskämnets didaktik (G1F)

Utbildningsområde: Undervisning 76%, Verksamhetsförlagd utbildning 24%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen

Förkunskapskrav: Godkänt resultat i termin 1 och 2 samt godkänt resultat från all VFU i tidigare terminer inom ramen för Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, 240 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen har två parallella fokus. Dels ska studenten genom fördjupade ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska studier öka sin beredskap att undervisa i svenska och svenska som andraspråk. Dels ska studenten fortsätta utvecklandet av yrkesrollen inbegripet förmågan att skapa goda och stimulerande lärandemiljöer för alla barn i åk 4-6 med fokus på måluppfyllelse. Det ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska perspektivet fördjupas genom en mer ingående studie och analys av läsmetoder och lässtrategier gällande elevers skrivinläring. Här belyses även läsförståelsens olika nivåer samt strategier för att främja läsförståelse och utveckla texttrörlighet. Tonvikten vilar på ett problematiserande av en explicit läs- och skrivundervisning utifrån olika genrepdagagogiska modeller, vilka kritiskt granskas utifrån didaktisk forskning samt prövas i studentens egna läs- och skrivuppgifter. Den svenska grammatiken behandlas ur ett funktionellt perspektiv. Studenten fördjupar här sina studier i det svenska språkssystemet. Barn- och ungdomsbokens framväxt belyses utifrån ett historiskt, ideologiskt och berättartekniskt perspektiv. Hur dagens barn- och ungdomsböcker kan användas i undervisningen i åk 4-6 för att främja och stödja elevers lärande problematiseras. Parallellt med detta läses och diskuteras skönlitteratur och arbete med skönlitteratur i skolans åk 4-6 med hjälp av adekvat litteratur-, språkvetenskaplig och litteraturdidaktisk terminologi. Detta sker i dubbelt syfte, dels för att öka den egna genrekompetensen, dels för att utveckla en begreppsrepertoar som kan användas både för eget bruk och för att kommunicera litterära erfarenheter och upplevelser samt stödja elevers lärande i den kommande yrkesutövningen.

Mål

Efter kursen ska studenten kunna:

- redogöra för läsförståelsens olika nivåer, bedöma elevers läsförståelse samt kritiskt reflektera kring hur eleven kan stödjas i den fortsatta läsundervisningen med fokus på måluppfyllelse och progression
- planera, genomföra samt utvärdera undervisning med syfte att elever utvecklar lässtrategier för att läsa olika texttyper
- redogöra för huvuddragen i den moderna barn- och ungdomsbokens framväxt utifrån ett historiskt, berättartekniskt och ideologiskt perspektiv, samt problematisera hur dagens ungdomsböcker kan användas i undervisningen i åk 4-6 för att främja elevers språk- och kunskapsutveckling
- utifrån litteraturdidaktiska teorier och metoder problematisera hur skönlitteratur kan användas i åk 4-6 i syfte att utveckla läs- och skrivförmåga, läs- och skrivstrategier, genrekompetens, kunskaper om litteratur, kritisk medvetenhet samt förmågan att kommunicera litterära erfarenheter i tal och skrift
- behärska och didaktiskt tillämpa för undervisningen i svenska samt svenska som andraspråk relevanta grammatiska begrepp
- utifrån didaktisk forskning kritiskt reflektera kring hur olika texter, texttyper och genrer kan användas i språkutvecklande syfte samt planera undervisning för elever i åk 4-6 i syfte att utveckla genrekompetens och förmåga att anpassa språk och stil till olika kommunikationssituationer

- utifrån litteraturdidaktiska teorier och metoder planera ett textsamtal med elever med fokus på textrörlighet
- transponera skönlitterärt berättande i klassrummet
- planera, genomföra och utvärdera undervisning för minst fem lektioner i ämnena svenska, matematik och engelska i samråd med VFU-lärare med stöd av gällande styrdokument och där ämneskunskaperna omsätts med hjälp av olika metoder anpassade efter elevernas behov
- anpassa sitt språk och sin kommunikation efter vad elev och situation kräver
- kommunicera kursens innehåll med elever och yrkesverksamma

Undervisningsformer

Undervisningen omfattar föreläsningar, workshops, seminarier, muntliga redovisningar i grupp, studiegruppsarbete och verksamhetsförlagd utbildning.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Individuell skriftlig tentamen, enskilda skriftliga inlämningar, deltagande i seminarier, workshops, studiegruppsarbete samt närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning.

Vid ett underkänt betyg på verksamhetsförlagd utbildning har studenten rätt till ytterligare ett praktiktillfälle.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursplaneringsmöte. Utvärdering sker muntligt i grupp vid kursråd under kursens gång samt individuellt skriftligt vid kursens slut. Resultat av utvärderingarna presenteras i kursrapporten och återkopplas till studenterna via kursens konferenssystem. Utvärderingen ligger till grund för planeringen nästa gång kursen ges.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, 240 hp.

Bilaga: Litteraturlista för Grundläggande svenska för grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, II (114658)

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna (2010). *Från fabler till manga: litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barn- och ungdomslitteratur*. 1. uppl. Malmö: Gleerups, kap. 2-7, s. 19-230 (211 s)

Bolander, Maria (2012). *Funktionell svensk grammatik*. 3. uppl. Stockholm: Liber, kap. 6-7, s. 158-225 (68 s)

Bolander, Maria (2012). *Funktionell svensk grammatik. Övningsbok*. 3. uppl. Stockholm: Liber, s. 22-38 (17 s)

Bylock, Maj (2010). *Solstenen: en trilogi*. [Ny utg.] Stockholm: Dejavu (344 s)

Chambers, Aidan (2011). *Böcker inom och omkring oss*. Ny, rev., utg. Huddinge: X Publishing (293 s)

Ellis, Deborah (2012). *Den osynliga flickan*. [Ny utg.] Stockholm: En bok för alla (158 s)

Hoel, Torlaug Løkensgard (2001). *Skriva och samtala: lärande genom responsgrupper*. Lund: Studentlitteratur (278 s)

Johansson, Britt & Sandell Ring, Anniqa (2012). *Låt språket bära: genrepedagogik i praktiken*. 3. uppl. Stockholm: Hallgren & Fallgren, kap. 6-9 (170 s)

Langer, Judith A. (2005). *Litterära föreställningsvärldar: litteraturundervisning och litterär förståelse*. Göteborg: Daidalos (190 s)

Med fokus på elevsvar: analys av svar som inte ger poäng i PIRLS 2011. (2013). Stockholm: Skolverket (70 s)

Med fokus på läsande: analys av samstämmigheten mellan svenska styrdokument, ämnesprov i svenska och PIRLS 2011. (2012). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2940> (48 s)

PIRLS 2011: läsförståelse hos svenska elever i årskurs 4 i ett internationellt perspektiv. (2012). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2941> (95 s)

Prage, Synnöve & Svedner, Per Olov (2008). *Tala - samtala - lära: om lärares och elevers tal i undervisningen: en handledning*. 2., [rev.] uppl. Uppsala: Kunskapsföretaget (46 s)

Svensson, Birgitta (2008). *Gör klassikern till din egen: [att arbeta med skönlitteratur i klassrummet]*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling (83 s)

Westlund, Barbro (2012). *Att undervisa i läsförståelse: lässtrategier och studieteknik*. 2., uppdaterade utg. Stockholm: Natur & kultur (355 s)

Wolf, Lars (2004). *Till dig en blå tussilago: att läsa och skriva lyrik i skolan*. 2., [utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur (185 s)